

Πατριάρχης Σερβίας: Η Ανάσταση επιβεβαιώνει ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα του ανθρώπου είναι ο θάνατος

[Πατριαρχεία](#) / [Πατριαρχείο Σερβίας](#)

Το Πασχάλιο μήνυμά του εξέδωσε ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Σερβίας κ.κ. Πορφύριος τονίζοντας τη σημασία της Αναστάσεως για τον άνθρωπο και τη δημιουργία συνολικότερα, αλλά και την σπουδαιότητα της συμμετοχής στη Θεία Λειτουργία ως το πρότυπο των σχέσεων που έρχεται σε αντιδιαστολή με εκείνο που κυριαρχεί στον σύγχρονο δυτικό πολιτισμό.

Ο Μακαριώτατος στο μήνυμά του αναφέρει:

“Το γεγονός της Ανάστασης του Χριστού, προσφιλή μας πνευματικά τέκνα, είναι το κεντρικό γεγονός σε ολόκληρη την ιστορία του ανθρώπινου γένους και της οικονομίας της σωτηρίας μας. Αυτή είναι η βάση, το θεμέλιο και ο σκοπός τόσο

της πίστης μας στον Θεό όσο και της σωτηρίας μας. Διότι εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν ... κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν, λέει ο Ἅγιος Απόστολος Παῦλος (Α΄ Κορ. 15:13-14). Όλοι γνωρίζουμε ότι οι μαθητές του Κυρίου τράπηκαν σε φυγή και εγκατέλειψαν τον Χριστό όταν σταυρώθηκε στον σταυρό και κοιμήθη.

Δηλαδή, περίμεναν έναν Σωτήρα που θα ήταν αθάνατος και που θα τους απελευθέρωνε από το θάνατο. Τα λόγια του Αποστόλου: «ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραὴλ» (Λουκάς 24:21) το επιβεβαιώνουν ξεκάθαρα. Ωστόσο, ο Χριστός κοιμήθη και αναστήθηκε τρεις μέρες αργότερα. Μετά την Ανάσταση του Χριστού, όταν εμφανίστηκε ζωντανός στους Αποστόλους και σε όσους ήταν μαζί τους, συγκεντρώθηκαν όλοι ξανά γύρω Του και μαρτύρησαν ότι κοιμήθη και αναστήθηκε και ότι ήταν αληθώς ο Σωτήρας του κόσμου. Επιβεβαίωσαν τη μαρτυρία τους δίνοντας τη ζωή τους για τον Χριστό.

Η Ανάσταση του Χριστού επιβεβαιώνει το γεγονός ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα του ανθρώπου και όλης της δημιουργίας είναι ο θάνατος. Ο θάνατος είναι ο ἔσχατος ἐχθρὸς της δημιουργίας, λέει ο Ἅγιος Απόστολος Παῦλος (Α΄ Κορ. 15:26). Κάθε άνθρωπος, είτε το γνωρίζει είτε όχι, όπως όλη η δημιουργία, κουβαλάει μέσα του τον θάνατο και τον φόβο του θανάτου, αλλά και τη φιλοδοξία να νικήσει τον θάνατο και να ζήσει για πάντα.

Αυτό εκδηλώνεται με διάφορους τρόπους: με το φαγητό και το ποτό, τη φυσική αναπαραγωγή, την απόκτηση πλούτου, την ίδρυση κρατών, την ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας με την οποία εξερευνούμε τη φύση για να βρούμε μια θεραπεία για τον θάνατο, μέχρι την άρνηση των άλλων εκτός από εμάς, ακόμη και με πολέμους και σκοτώνοντας άλλους, πολεμώντας για περισσότερα εδάφη και ανεξαρτησία από τους άλλους. Ωστόσο, τίποτα από αυτά δεν μπορεί να σώσει τον άνθρωπο και τη δημιουργία από τον θάνατο. Επιπλέον, αυτό απλώς πολλαπλασιάζει τον θάνατο. Και αν ο θάνατος έχει τον τελευταίο λόγο στην ιστορία, τότε όλα είναι χωρίς νόημα. Ωστόσο, ο Χριστός αναστήθηκε και άνοιξε τον δρόμο προς την ανάσταση σε κάθε πλάσμα. Πώς μπορεί ο κάθε άνθρωπος και ολόκληρη η φύση να νικήσει τον θάνατο;

Η δημιουργία μπορεί να νικήσει τον θάνατο και να ζήσει αιώνια μόνο σε κοινωνία με τον Θεό εν Χριστώ διά του Αγίου Πνεύματος. Όλη η δημιουργία, συμπεριλαμβανομένου του ανθρώπου, που δημιουργήθηκε από το τίποτα, είναι θνητή από τη φύση της και δεν μπορεί να νικήσει τον θάνατο και να υπάρξει μόνη της, εκτός από την κοινωνία με τον Θεό. Γι' αυτό, στο τέλος της δημιουργίας, ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο ως κατ' εικόνα του, ώστε μέσω αυτού όλη η δημιουργία να αποκτήσει κοινωνία με τον Θεό και να ζήσει αιώνια. Αυτό μας το έδειξε για πρώτη φορά ο ίδιος ο Χριστός με τη ζωή Του. Ο Υιός του Θεού ενσαρκώθηκε και έγινε τέλειος άνθρωπος, όπως και εμείς, εκτός από την αμαρτία.

Ο Χριστός έδειξε σε όλη του τη ζωή ότι ήταν συνδεδεμένος με τον Θεό Πατέρα και ότι ήταν πιστός σε Αυτόν, όχι μόνο ως αιώνιος Υιός Του, αλλά και ως άνθρωπος. Δεν ήθελε να απαρνηθεί τον Θεό Πατέρα για όλα τα αγαθά αυτού του κόσμου (Ματθαίος 4:8-10). Ακόμη και με τίμημα τον πόνο και τον θάνατο στον σταυρό, ο Χριστός δεν ήθελε να απαρνηθεί τον Θεό Πατέρα και την αγάπη γι' Αυτόν, από αγάπη για εμάς και τη δημιουργία Του. Φυσικά, ο θάνατος του Χριστού είναι εκούσιος. Έγινε οικειοθελώς άνθρωπος, λαμβάνοντας τη θνητή μας φύση στο θείο Του Πρόσωπο για να μας ελευθερώσει από τον θάνατο, εκπληρώνοντας έτσι το θέλημα του Θεού Πατέρα.

Δηλαδή, δημιουργώντας τον κόσμο και τελικά τον άνθρωπο ως ελεύθερο ον, ο Θεός θέλησε η αιώνια ζωή της δημιουργίας να είναι ο καρπός της κοινωνίας ανάμεσα σε Αυτόν και τον άνθρωπο, όχι μόνο με το θέλημα του Θεού, αλλά και με τη θέληση και την ελευθερία του ανθρώπου, δηλαδή της δημιουργίας. Διαφορετικά, αν ο Θεός είχε κάνει με το ζόρι εμάς και τη δημιουργία αιώνια ζωντανή, θα είχε επιβληθεί η ύπαρξή μας, και έτσι δεν θα ήταν χαρά αλλά μαρτύριο.

Ο Θεός Πατέρας έδειξε απέραντη αγάπη για τον Υιό Του Χριστό, τόσο ως άνθρωπο όσο και διά Αυτού για όλη την δημιουργία, αναστώντας Τον εκ νεκρών διά του Αγίου Πνεύματος (Πράξεις 2:24) και κάνοντας τον Πρωτότοκο εκ νεκρών. Αυτό σημαίνει ότι ο Θεός Πατέρας εν Χριστώ θα αναστήσει όλους εμάς και όλη τη φύση στο τέλος της ιστορίας και θα μας ελευθερώσει από τον θάνατο. Πώς μπορεί ένας άνθρωπος να αποκτήσει κοινωνία με τον Αναστάντα Χριστό και έτσι να νικήσει τον θάνατο;"

Σε άλλο σημείο επισημαίνει:

"Ωστόσο, ο άνθρωπος του σύγχρονου πολιτισμού έχει βασίσει τη ζωή του στον εαυτό του, χωρίς Χριστό και χωρίς άλλον άνθρωπο. Ο σύγχρονος πολιτισμός έχει προσδιορίσει τον άνθρωπο ως ένα σκεπτόμενο άτομο που προσεγγίζει τη ζωή λογικά, καθορίζοντας την ίδια του την ύπαρξη στη βάση της, και επομένως τίποτα

που δεν ταιριάζει στην ανθρώπινη λογική δεν υπάρχει για τον σύγχρονο άνθρωπο ή, στην καλύτερη περίπτωση, είναι αμφίβολο και ανώφελο. Ως εκ τούτου, ο σύγχρονος άνθρωπος έχει γίνει άθεος, γιατί ο Θεός και η ύπαρξή του δεν μπορούν να κατανοηθούν μέσω της ανθρώπινης λογικής. Ένα άτομο του σύγχρονου πολιτισμού, κατανοώντας τον εαυτό του ως άτομο, δεν χρειάζεται άλλο άτομο και επικοινωνία μαζί του για να υπάρξει, αλλά με το μυαλό και τις νοητικές του δυνάμεις, καθορίζεται ως υπάρχουσα προσωπικότητα με βάση την αυτογνωσία, δηλαδή σκέφτεται για τον εαυτό του.

Η ρήση του φιλοσόφου: Σκέφτομαι, άρα υπάρχω, το επιβεβαιώνει. Και όταν ένας σύγχρονος άνθρωπος επιτυγχάνει επικοινωνία με άλλο άτομο, δεν το κάνει μέσω προσωπικής και σωματικής επαφής, όπως μας δείχνει η λειτουργία, αλλά μέσω του Διαδικτύου και των κοινωνικών δικτύων. Ο σύγχρονος άνθρωπος βλέπει σε έναν άλλον άνθρωπο, άρα και στον Θεό, τον εχθρό του που περιορίζει την ελευθερία του και απειλεί το είναι του. Ως εκ τούτου, ο άνθρωπος του σύγχρονου πολιτισμού άρχισε να δημιουργεί μονοεθνικά κράτη και να διαχωρίζεται από τους άλλους, θεωρώντας τους άλλους ανεπιθύμητους και εχθρούς. Αυτή η κατανόηση της ύπαρξης οδήγησε σε πρωτοφανείς καταστροφές και προκάλεσε δύο παγκόσμιους πολέμους με τεράστια δεινά.

Αυτό συνεχίζεται και σήμερα, καθώς είμαστε όλοι μάρτυρες. Ένα παράδειγμα για αυτό είναι τα δεινά του λαού μας στο Κοσσυφοπέδιο και στα Μετόχια από τις τοπικές αλβανικές αρχές, που διώχνουν τους Σέρβους από τις προαιώνιες εστίες τους και παρενοχλούν όσους παραμένουν σε καθημερινή βάση, επιδιώκοντας να δημιουργήσουν το δικό τους κράτος σε σερβικό έδαφος αγιασμένο από μάρτυρες και ασκητές, καθώς και από την πληθώρα Σερβικών Ορθόδοξων εκκλησιών και μοναστηριών. Θα ήταν όμως καλύτερα όλοι όσοι ζουν σε αυτήν την περιοχή, αλλά και όλοι οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο, να ζουν ειρηνικά μεταξύ τους, να σέβονται ο ένας τον άλλον και να βοηθούν ο ένας τον άλλον στην καθημερινότητά τους. Διότι το επίγειο βασίλειο είναι μικρό.

Εμείς, ως εκκλησία του Θεού, προσφιλείς αδελφοί και αδελφές, χρειάζεται να αντιταχθούμε σε αυτόν τον ατομικιστικό τρόπο ζωής, ζώντας σύμφωνα με το παράδειγμα των αποστόλων, των ασκητών, των μαρτύρων, δηλαδή ακολουθώντας το παράδειγμα του λειτουργικού τρόπου ζωής της Εκκλησίας. Αυτό, φυσικά, δεν σημαίνει ότι είναι κάλεσμα για επιστροφή στο παρελθόν και αντιγραφή του. Η Ευχαριστία ως εικόνα της μελλοντικής Βασιλείας του Θεού είναι μια ανεξάντλητη πηγή και έμπνευση για παντοτινές νέες δημιουργίες σε όλους τους τομείς της ζωής, ξεκινώντας από την καθημερινή μας ζωή, την οικογένεια, την κοινωνία, ακόμη και την επιστήμη και την τέχνη. Μέσω της ελεύθερης κοινωνίας με τον Χριστό και με άλλο πρόσωπο, όπως συμβαίνει στη Λειτουργία, ο άνθρωπος βιώνει την αληθινή του ύπαρξη.

Μόνο στην κοινότητα της ελευθερίας, της αγάπης με άλλον άνθρωπο και Θεό, ο άνθρωπος γίνεται απόλυτη και μοναδική προσωπικότητα. Σε αυτή την κοινότητα αγάπης με τους άλλους, όλη η φύση και τα πάντα γύρω μας είναι αγαπητά και πολύτιμα για εμάς. Η Λειτουργία μας δείχνει επίσης ότι η φύση, την οποία προσφέρουμε σε μορφή άρτου και οίνου, μας την έδωσε ο Θεός για να ζήσουμε, αλλά και για να τη διατηρήσουμε και να την προσφέρουμε στον Θεό, γιατί ο Θεός την δημιούργησε για να υπάρχει αιώνια. Εάν πάψει να υπάρχει η φύση την οποία έχουμε φέρει στο χείλος της κατάρρευσης σήμερα, εκμεταλλεύοντας την για την ατομική μας απόλαυση, θα πάψουμε επίσης να υπάρχουμε επειδή είμαστε μέρος της φύσης.

Με πολύ πόνο, βιώνοντας την τραγωδία των πολέμων σε όλο τον κόσμο και έχοντας βαθιά επίγνωση των κινδύνων της σύγκρουσης και της βαθύτατης ασυνεννοησίας που έχουν επηρεάσει τη χώρα και τις περιοχές μας, ως Εκκλησία δεν μπορούμε να στείλουμε διαφορετικό μήνυμα από αυτό: ο λειτουργικός τρόπος ζωής είναι η μόνη ουσιαστική απάντηση σε αυτά τα προβλήματα. Αυτό ισχύει για όλους, συμπεριλαμβανομένων και εμάς τους εκκλησιαστικούς, γιατί κανείς δεν είναι αναμάρτητος. Το πιο σημαντικό σε αυτόν τον τρόπο ζωής είναι ότι θα μας φέρει τη νίκη επί του θανάτου και την αιώνια ζωή, αλλά και μια καλύτερη και πιο δίκαιη κοινωνία.

Αυτός ο τρόπος ζωής, όμως, απαιτεί και διάθεση για θυσία, διότι στον κόσμο υπάρχει το κακό, το οποίο θα είναι παρόν και ενεργό μέχρι να έρθει ξανά ο Χριστός, να καταργήσει το κακό και τον θάνατο και να εγκαθιδρύσει τη Βασιλεία του Θεού. Εμείς οι άνθρωποι, πριν από τη δεύτερη και ένδοξη έλευση του Χριστού, δεν θα δημιουργήσουμε ποτέ, με τις δικές μας προσπάθειες, μια τέλεια κοινωνία, δηλαδή τον επίγειο Παράδεισο. Ως εκ τούτου, προτρέπουμε σθεναρά όλους τους φορείς της κοινωνικής ζωής να οικοδομήσουν ειρήνη, αμοιβαίο σεβασμό και διάλογο για το καλό και την πρόοδο των ανθρώπων.

Εφαρμόζοντας την εκκλησιαστική ή τη λειτουργική εμπειρία στην καθημερινή ζωή, δεν πρέπει να ξεχνάμε τη Θεία Λειτουργία ως εκδήλωση και τη συμμετοχή σε αυτήν. Το να ζεις ασκητική και χριστιανική ζωή χωρίς να συμμετέχεις στη Θεία Λειτουργία δεν αρκεί για να νικήσεις τον θάνατο και να ζήσεις αιώνια. Στη Λειτουργία συναντάμε τον ίδιο τον Αναστάντα Χριστό (Λουκάς 24:30-31) και ενωνόμαστε μαζί Του και με όλους τους ανθρώπους που έχουν ενωθεί μαζί Του, καθώς και με όλη τη κτιστή φύση, μέσω της Θείας Κοινωνίας.

Με αυτόν τον τρόπο, προοιωνίζουμε τη μελλοντική Βασιλεία του Θεού, την γενικότερη ανάσταση και τη νίκη επί του θανάτου. Ταυτόχρονα, τελώντας τη Λειτουργία και ζώντας το λειτουργικό ήθος, προσφιλείς αδελφοί και αδελφές, θα μεταδώσουμε καλύτερα στον κόσμο στον οποίο ζούμε την πίστη στον Αναστάντα Χριστό και τη γενικότερη ανάσταση ως νίκη της ζωής επί του θανάτου. Αυτή θα είναι το δικό μας κήρυγμα της Ανάστασης και της αιώνιας ζωής, που μας κληροδότησε ο Χριστός, όχι μόνο με λόγια, αλλά και με τον τρόπο ζωής μας, μέχρι να έρθει ξανά με δύναμη και δόξα και να εγκαθιδρύσει τη Βασιλεία του Θεού.

Ως εκ τούτου, καθώς τελούμε σήμερα τη Θεία Λειτουργία με ιδιαίτερη χαρά, με ολόκληρο τον λαό μας, ιδιαίτερα με τους αδελφούς και τις αδελφές μας στο Κοσσυφοπέδιο και στα Μετόχια, ευχαριστούμε τον Τριαδικό Θεό, Πατέρα και Υιό και Άγιο Πνεύμα, για όλα όσα έκανε και θα κάνει για εμάς και την αιώνια ζωή μας, και ας χαιρετίσουμε ο ένας τον άλλον και όλους τους ανθρώπους με χαρά:

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ! ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ!“